

2019-09-26
Ku2019/01659/MD

Kulturdepartementet

Statens medieråd
Box 27204
102 53 Stockholm

Uppdrag till Statens medieråd att förstärka arbetet för ökad medie- och informationskunnighet

Regeringens beslut

Regeringen uppdrar åt Statens medieråd att förstärka arbetet för ökad medie- och informationskunnighet (MIK) genom att utveckla samverkan och myndighetens verksamhet på området. I uppdraget ingår att skapa ett nätverk för aktörer som arbetar med frågor relaterade till MIK, bygga upp en plattform för kunskaps- och informationsspridning, ytterligare kartlägga utvecklingen på MIK-området och utveckla myndighetens MIK-resurser.

I arbetet ska Statens medieråd även beakta de insatser för att öka medie- och informationskunnigheten i befolkningen som pågår inom myndigheter, kommittéer, skolväsende, biblioteksväsende, folkbildningen och det civila samhället. I uppdragets genomförande är samverkan med statliga och icke-statliga aktörer som är verksamma på området av stor vikt.

Statens medieråd får för genomförandet av uppdraget disponera högst 2 000 000 kronor, från anslag 6:1 Allmänna val och demokrati, ap. 11. Medlen utbetalas engångsvis efter rekvisition ställd till Kammarkollegiet senast den 15 november 2019. Medel som inte förbrukas ska återbetalas till Kammarkollegiet senast den 10 december 2020. Regeringen beräknar att ytterligare högst 2 000 000 kronor får disponeras för genomförande av uppdraget under 2020. Redovisning i form av en lägesrapport av utvecklingsarbetet och en ekonomisk redovisning ska lämnas till regeringen (Kulturdepartementet) senast den 10 november 2020.

Ärendet

I augusti 2018 fick Statens medieråd i uppdrag att stärka myndighetens samordnande roll i arbetet med medie- och informationskunnighet (dnr Ku2018/01726/MF) och i oktober 2018 påbörjade Statens medieråd ett större utvecklingsarbete. Utgångspunkt för uppdraget var den översyn Statskontoret gjort av myndighetens verksamhet (dnr Ku2017/02229/MF) och som redovisades i mars 2018 och Nordicoms kunskapsöversikt Medie- och informationskunnighet i den digitala tidsåldern – en demokratifråga (dnr Ku2018/01761/MD).

I maj 2019 redovisade Statens medieråd en lägesbeskrivning av utvecklingsarbetet (dnr Ku2019/01190/MD). I rapporten föreslår Statens medieråd att myndigheten fördjupar och stärker sin expertroll vad gäller medieanvändning och dess effekter, samt etablerar sig som en nod för den nationella samordningen på MIK-området. Myndigheten har identifierat behov av att bland annat skapa ett nätverk för aktörer som arbetar med frågor relaterade till MIK, bygga upp en plattform för kunskaps- och informationsspridning, ytterligare kartlägga utvecklingen på MIK-området och utveckla myndighetens MIK-resurser.

Bakgrund

Många olika aktörer, på nationell, regional och lokal nivå arbetar med insatser på MIK-området. Flera insatser pågår som tillsammans bidrar till regeringens nationella satsning på MIK och digital kompetens.

Utöver Statens medieråds utvecklingsarbete, har regeringen tillsatt en nationell satsning på medie- och informationskunnighet och det demokratiska samtalet (Ku 2018:04). Syftet är att öka medie- och informationskunnigheten och stärka människors motståndskraft mot näthat, desinformation och propaganda genom utåtriktade insatser i hela landet.

Kungl. biblioteket har tillförts 25 miljoner kronor årligen 2018–2020 för en satsning kallad Digitalt först. Satsningen innebär att de regionala biblioteksverksamheterna samordnar en utbildning av landets folkbibliotekarier i syfte att främja en ökad digital kompetenshöjning hos allmänheten, däribland i MIK-frågor (dnr Ku2016/02084/KO, Ku2017/02646/KO).

Därutöver har Internetstiftelsen beviljats medel för att etablera DigidelCenter i 15 kommuner i Sverige, som ofta ligger i anslutning till de kommunala folkbiblioteken, i syfte att stärka den digitala kompetensen.

I regeringens digitaliseringsstrategi är ökad digital kompetens ett viktigt utvecklingsområde. I regeringens nationella digitaliseringsstrategi för skolväsendet avser ett delmål att barn och elever i alla delar av skolväsendet ska ges förutsättningar att utveckla adekvat digital kompetens. Regeringen har beslutat om ändringar i läroplanerna för förskolan, de obligatoriska skolformerna, gymnasieskolan, gymnasiesärskolan samt vuxenutbildningen för att tydliggöra uppdraget att stärka barnens och elevernas digitala kompetens.

Skäl för regeringens beslut

I regeringens demokratistrategi Strategi för en stark demokrati – främja, förankra och försvara (dnr Ku2918/01406/D) beskrivs hur digitaliseringen på ett omvälvande sätt har förändrat förutsättningarna för kommunikation, informationsspridning och social mobilisering, vilket får konsekvenser för hur demokratin fungerar i grunden.

Det nya medielandskapet karaktäriseras av att medie- och informationsutbudet är större och mer diversifierat än någonsin. Internet och de sociala medierna har fört med sig ökade möjligheter att sprida och ta del av information och nyheter, samt att delta i det offentliga samtalet genom att kommentera, debattera och bilda opinion. Även om trösklarna för deltagande och kommunikation har sänkts, finns stora skillnader mellan människors möjligheter att delta eftersom individuella förutsättningar, preferenser och vanor har betydelse för vår medieanvändning. En stark demokrati förutsätter informerade medborgare som har verktyg för att kunna delta och engagera sig i samhället. En allt viktigare förutsättning för att var och en ska kunna nyttja den digitala utvecklingens potential är ökad medie- och informationskunnighet. Var och en behöver idag kunna hantera, analysera och värdera innehåll i medier bland annat mot bakgrund av att näthat, desinformation och propaganda sprids snabbare än någonsin i olika digitala miljöer.

Uppdraget syftar till att vidareutveckla Statens medieråds arbete med medie- och informationskunnighet och att stärka samverkan på området.

På regeringens vägnar

Per Bolund

Helena Josefson

Kopia till

Statsrådsberedningen/SAM

Justitiedepartementet/ KRIM, SSK

Finansdepartementet/BA

Utbildningsdepartementet/F, GV, S, UH

Infrastrukturdepartementet/D

Kulturdepartementet/KO, CSM

Arbetsmarknadsdepartementet/MRB

Demokratin 100 år – samling för en stark demokrati (Ku 2018:02)

Digidelnätverket

Digitaliseringsrådet

Folkbildningsrådet

Internetstiftelsen i Sverige

Kungl. biblioteket

Myndigheten för press, radio och tv

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor

Nationell satsning på medie- och informationskunnighet och det demokratiska samtalet (Ku 2018:04)

Nordiskt Informationscenter för Medie- och Kommunikationsforskning
(Nordicom)

Post- och telestyrelsen

Statens skolverk

Stiftelsen Svenska Filminstitutet

Sveriges Utbildningsradio AB